

Отже, процеси цифровізації бізнес-середовища істотно трансформують традиційні підходи до організації внутрішнього контролю в дистрибуційних компаніях. Ручні контрольні процедури поступово замінюються автоматизованими інформаційними платформами, які здійснюють постійний моніторинг, аналіз і прогнозування діяльності підприємства в режимі реального часу. Використання технологій Big Data відкриває можливість глибшого аналізу великих масивів операційних даних, що дозволяє виявляти приховані закономірності, підвищувати точність оцінки ризиків і підтримувати прийняття обґрунтованих управлінських рішень. Системи Business Intelligence (BI) забезпечують інтеграцію інформації про продажі, запаси, витрати, фінансові результати та поведінку клієнтів, створюючи цілісне уявлення про ефективність бізнесу.

Література:

1. Liu Q. Research on the optimization of internal controls in listed companies-a case study of company A. *Journal of Applied Economics and Policy Studies*. 2024. № 5. PP. 40–45.
2. Wang C., Wang D., Deng X., & Wang S. Research on the Impact of Enterprise Digital Transformation on Internal Control. *Sustainability*. 2023. №15 (10). URL: <https://www.mdpi.com/2071-1050/15/10/8392>

УДК 657.6(477)

Дубініна М. В., д.е.н., професор,
Зерницька К. О., здобувач
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна

ВПЛИВ МІЖНАРОДНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ НА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ АУДИТОРСЬКИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Сучасна економічна система України активно трансформується під впливом глобалізаційних процесів, серед яких міжнародна інтеграція посідає ключове місце. Одним із найважливіших напрямів інтеграційних змін є адаптація системи аудиту до вимог міжнародних стандартів та практик. Якість аудиторських послуг визначає ступінь довіри до фінансової звітності, рівень прозорості бізнес-середовища та інвестиційну привабливість країни. На нашу думку, міжнародна інтеграція у сфері аудиту не лише сприяє гармонізації нормативної бази, але й формує умови для професійного зростання аудиторів, розвитку етичних засад, впровадження інноваційних технологій і забезпечення конкурентоспроможності українських аудиторських компаній на світовому ринку.

Важливим кроком до інтеграції України у світовий аудиторський простір стало підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом. Відповідно до її положень, Україна взяла на себе зобов'язання щодо гармонізації

національного законодавства з європейськими директивами, які регламентують діяльність аудиторів. Це дало поштовх до модернізації законодавчої бази у сфері аудиту [1]. Прийняття Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 № 2258-VIII стало визначальним етапом у формуванні сучасної системи регулювання аудиту, що відповідає міжнародним принципам. У законі закріплено ключові положення щодо незалежності аудиторів, контролю якості, професійного нагляду та відповідальності за результати аудиторських перевірок [2].

Ми вважаємо, що міжнародна інтеграція істотно впливає на підвищення якості аудиторських послуг через імплементацію Міжнародних стандартів аудиту (МСА), розроблених Міжнародною федерацією бухгалтерів (IFAC). Впровадження МСА у практику українських аудиторів забезпечує єдині підходи до проведення перевірок, оцінювання ризиків, формування аудиторських висновків та документування процесу аудиту. Відповідність аудиторської діяльності вимогам МСА підвищує довіру користувачів фінансової звітності до результатів аудиту, що, у свою чергу, сприяє зміцненню репутації професії аудитора та розвитку інвестиційного клімату в Україні [3].

Вплив міжнародної інтеграції проявляється також у розбудові системи державного і професійного нагляду за якістю аудиту. В Україні створено Орган суспільного нагляду за аудиторською діяльністю (ОСНАД), який виконує функції контролю за дотриманням стандартів аудиту, здійснює перевірку систем контролю якості в аудиторських фірмах та забезпечує дотримання вимог незалежності. Діяльність цього органу узгоджена з європейською практикою, що є важливою передумовою довіри міжнародних партнерів. Крім того, міжнародна інтеграція сприяє запровадженню прозорості в діяльності аудиторів через створення відкритих реєстрів суб'єктів аудиторської діяльності, публікацію звітів про прозорість та розкриття інформації про структуру власності та систему управління аудиторських фірм [1].

На нашу думку, важливим аспектом інтеграційних процесів є підвищення професійної компетентності аудиторів. Завдяки міжнародній співпраці українські фахівці мають можливість проходити сертифікацію за програмами, визнаними у світовій практиці, такими як ACCA, CPA чи CFA. Це сприяє уніфікації професійних вимог і підвищує конкурентоспроможність українських аудиторів на міжнародному ринку праці. Водночас вітчизняні професійні організації, такі як Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, активно впроваджують міжнародні підходи до навчання, атестації та підвищення кваліфікації. Ми переконані, що розвиток людського капіталу є базовою умовою забезпечення високої якості аудиторських послуг, адже саме професійна компетентність визначає глибину аналізу, об'єктивність суджень і якість аудиторських висновків.

Варто зазначити, що міжнародна інтеграція також стимулює застосування ризикоорієнтованого підходу до аудиту. Цей підхід, закріплений у МСА, орієнтує аудиторів на виявлення та оцінку ризиків суттєвих викривлень у фінансовій звітності, а також на розроблення процедур, спрямованих на мінімізацію цих ризиків. Застосування ризикоорієнтованої методології дає

змогу оптимізувати обсяг аудиторських процедур, зосередивши увагу на найбільш критичних ділянках діяльності підприємства. На нашу думку, це підвищує ефективність і якість аудиторських перевірок, забезпечує глибше розуміння фінансового стану суб'єктів господарювання і сприяє ухваленню обґрунтованих управлінських рішень [3].

Важливою складовою впливу міжнародної інтеграції є поширення етичних принципів професійної діяльності аудиторів. Кодекс етики професійних бухгалтерів, розроблений IFAC, встановлює основні принципи, яких повинен дотримуватися кожен аудитор: чесність, об'єктивність, професійна компетентність, конфіденційність та професійна поведінка. Ми вважаємо, що запровадження цих принципів у національну практику сприяє підвищенню рівня довіри до аудиторської професії, забезпечує прозорість ділових відносин, а також формує позитивний імідж українських аудиторів у світовій спільноті.

Суттєвий вплив на якість аудиту справляє розвиток цифрових технологій, який також відбувається під впливом міжнародних тенденцій. Використання спеціалізованого програмного забезпечення, аналітичних платформ, систем штучного інтелекту та великих даних дозволяє автоматизувати частину аудиторських процедур, підвищити точність і швидкість перевірок, зменшити ризик суб'єктивності. Впровадження цифрових рішень дає змогу аудиторам здійснювати аналіз великих обсягів інформації, виявляти закономірності та ризики, які неможливо побачити традиційними методами [4]. На нашу думку, подальший розвиток цифрового аудиту в Україні неможливий без міжнародного співробітництва, обміну досвідом і навчання фахівців роботі з інноваційними технологіями.

Міжнародна інтеграція також створює умови для посилення конкуренції на ринку аудиторських послуг. Присутність в Україні провідних міжнародних аудиторських компаній – Deloitte, EY, KPMG, PwC – є стимулом для підвищення якості роботи національних фірм, удосконалення систем управління якістю, впровадження новітніх методик і дотримання високих стандартів професійної поведінки. Ми вважаємо, що конкуренція, яка виникає внаслідок інтеграції, є рушійною силою для підвищення ефективності аудиту, розвитку інноваційних підходів та підвищення рівня довіри клієнтів до результатів перевірки.

Водночас процес міжнародної інтеграції супроводжується певними проблемами. Серед них – складність адаптації малих аудиторських фірм до міжнародних вимог через обмежені ресурси, недостатня практика застосування МСА у повному обсязі, мовні бар'єри при перекладі стандартів, а також нестача фахівців, здатних впроваджувати сучасні підходи до аудиту. Однак поступове вдосконалення професійної освіти, розширення співпраці з міжнародними організаціями та впровадження системи безперервного навчання аудиторів дають змогу поступово долати ці виклики [1].

На наш погляд, подальший розвиток аудиту в Україні має ґрунтуватися на кількох стратегічних напрямках: розширенні гармонізації стандартів аудиту з міжнародними стандартами, зміцненні системи професійного нагляду, удосконаленні законодавчої бази, розвитку етичної культури аудиторів і

впровадженні інноваційних технологій у практику аудиту. Необхідним є також підвищення ролі професійних організацій у формуванні стандартів етики та контролю якості, а також активізація участі України у міжнародних об'єднаннях аудиторів для обміну досвідом і найкращими практиками.

Підводячи підсумки, можна сказати, що міжнародна інтеграція є фундаментальним чинником підвищення якості аудиторських послуг в Україні. Ефективне використання можливостей міжнародної інтеграції дозволить Україні створити конкурентоспроможну систему аудиту, яка відповідатиме найвищим світовим стандартам, сприятиме стабільності фінансового сектору та інтеграції нашої держави у глобальний економічний простір.

Література:

1. Кашперська А. І. Сучасний стан та перспективи розвитку аудиторської діяльності в Україні. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. Вип. 19. 2022. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-19-190>.

2. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII ; станом на 20.06.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>. (дата звернення: 13.11.2025).

3. International Auditing and Assurance Standards Board. *Handbook of International Quality Control, Auditing, Review, Other Assurance, and Related Services Pronouncements. 2016-2017 Edition*. New York : International Federation of Accountants (IFAC). 2016. 1141 p.

4. Євроінтеграція та міжнародне співробітництво. *Державна аудиторська служба України*. 2020. URL: <https://dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/1029>.

УДК 657.6:339.92

*Зарудна Н. Я., к.е.н., доцент,
Бурка Д. В., здобувач
Західноукраїнський національний університет,
м. Тернопіль, Україна*

РОЗВИТОК ВІТЧИЗНЯНОЇ СИСТЕМИ АУДИТУ НА ІНТЕГРАЦІЙНИХ ЗАСАДАХ

У сучасних умовах глобалізації світової економіки зростає потреба у узгодженні правил та стандартів фінансового контролю. Аудит, як ключовий інструмент забезпечення достовірності та прозорості фінансової інформації, набуває особливого значення в процесі міжнародної інтеграції. Узгодження національних систем аудиту з міжнародними стандартами сприяє формуванню єдиного інформаційного простору, підвищує довіру інвесторів та забезпечує стабільність фінансових ринків. Для України інтеграція у світовий аудиторський простір є важливим кроком на шляху до економічного розвитку та зміцнення позицій на міжнародному ринку, адже міжнародна інтеграція у сфері аудиту – це процес гармонізації та узгодження національних систем